

Tutoriat 6 SO

Sincronizare

Motivatie?

Accesul simultan la date poate rezulta în inconsistența acestora.

Producer - Consumer Problem

In the producer-consumer problem, there is one Producer that is producing something and there is one Consumer that is consuming the products produced by the Producer. The producers and consumers share the same memory buffer that is of fixed-size.

Producer

```
while (true) {  
    /* produce an item in next produced */  
  
    while (counter == BUFFER_SIZE) ;  
        /* do nothing */  
    buffer[in] = next_produced;  
    in = (in + 1) % BUFFER_SIZE;  
    counter++;  
}
```


Consumer

```
while (true) {
    while (counter == 0)
        ; /* do nothing */
    next_consumed = buffer[out];
    out = (out + 1) % BUFFER_SIZE;
    counter--;
    /* consume the item in next consumed */
}
```


Care e problema cu abordarea aceasta?

Dacă ambele procese modifica variabila counter simultan, poate apărea următorul scenariu:

- **counter++** could be implemented as

```
register1 = counter
register1 = register1 + 1
counter = register1
```

- **counter--** could be implemented as

```
register2 = counter
register2 = register2 - 1
counter = register2
```

- Consider this execution interleaving with “count = 5” initially:

S0: producer execute	register1 = counter	{register1 = 5}
S1: producer execute	register1 = register1 + 1	{register1 = 6}
S2: consumer execute	register2 = counter	{register2 = 5}
S3: consumer execute	register2 = register2 - 1	{register2 = 4}
S4: producer execute	counter = register1	{counter = 6}
S5: consumer execute	counter = register2	{counter = 4}

Critical Section Problem

- Consider system of n processes $\{p_0, p_1, \dots, p_{n-1}\}$
- Each process has **critical section** segment of code
 - Process may be changing common variables, updating table, writing file, etc
 - When one process in critical section, no other may be in its critical section
- **Critical section problem** is to design protocol to solve this
- Each process must ask permission to enter critical section in **entry section**, may follow critical section with **exit section**, then **remainder section**

Critical Section

- General structure of process P_i

```
do {  
    entry section  
    critical section  
    exit section  
    remainder section  
} while (true);
```


Solution to Critical-Section Problem

1. **Mutual Exclusion** - If process P_i is executing in its critical section, then no other processes can be executing in their critical sections
2. **Progress** - If no process is executing in its critical section and there exist some processes that wish to enter their critical section, then the selection of the processes that will enter the critical section next cannot be postponed indefinitely
3. **Bounded Waiting** - A bound must exist on the number of times that other processes are allowed to enter their critical sections after a process has made a request to enter its critical section and before that request is granted
 - Assume that each process executes at a nonzero speed
 - No assumption concerning **relative speed** of the n processes

1. Excluziunea mutuala - dacă un proces P_i se execută în critical section, atunci niciun alt proces nu se poate executa în critical section.
- 2.
3. Progresul - Dacă niciun proces nu se execută în critical section și există niște procese care vor să intre în critical section atunci selecția procesului care să intre nu poate fi amânată infinit. (dacă nu e nimeni în critical section dar sunt procese care vor să intre atunci trebuie să intre cineva).
- 4.
5. Timpul finit de așteptare - Orice proces din coada va aștepta un timp finit până să intre în critical section
- 6.
- 7.
8. Dacă nu avem Progres => Deadlock (Nimeni nu intră în zona critică și toate procesele se blochează la intrare)
- 9.
- 10.

11. Dacă nu avem Timp finit de așteptare => Putem intra pentru un set de procese în Starvation (adică ele nu vor apuca niciodată să se execute) Excluziunea mutuală - dacă un proces P_i se execută în critical section, atunci niciun alt proces nu se poate executa în critical section.
12. Progresul - Dacă niciun proces nu se execută în critical section și există niște procese care vor să intre în critical section atunci selecția procesului care să intre nu poate fi amânată infinit. (dacă nu e nimeni în critical section dar sunt procese care vor să intre atunci trebuie să intre cineva).
3. Timpul finit de așteptare - Orice proces din coada va aștepta un timp finit până să intre în critical section

Dacă nu avem Progres => Deadlock (Nimeni nu intra în zona critică și nimeni nu intra în zona critică și nimeni nu intra în zona critică și toate procesele se blochează la intrare)

Dacă nu avem Timp finit de așteptare => Putem intra pentru un set de procese în Starvation (adică ele nu vor apuca niciodată să se execute)

Preemptive => un proces se poate întrerupe oricând

Non-preemptive => un proces nu se poate scoate de pe procesor până nu termină

Instrucțiune atomică => instrucțiune hardware care nu poate fi întreruptă (sau spartă în instrucțiuni mai mici)

Synchronization Hardware

- Many systems provide hardware support for implementing the critical section code.
- All solutions below based on idea of **locking**
 - Protecting critical regions via locks
- Uniprocessors – could disable interrupts
 - Currently running code would execute without preemption
 - Generally too inefficient on multiprocessor systems
 - ▶ Operating systems using this not broadly scalable
- Modern machines provide special atomic hardware instructions
 - ▶ **Atomic** = non-interruptible
 - Either test memory word and set value
 - Or swap contents of two memory words

test_and_set Instruction

Definition:

```
boolean test_and_set (boolean *target)
{
    boolean rv = *target;
    *target = TRUE;
    return rv;
}
```

1. Executed **atomically**
2. Returns the original value of passed parameter
3. Set the new value of passed parameter to "TRUE".

Se executa atomic, returneaza valoarea originala primita ca parametru si seteaza valoarea parametrului la TRUE.

Soluția pentru critical section problem cu test_and_set():

- Shared Boolean variable lock, initialized to FALSE
- Solution:

```
do {
    while (test_and_set(&lock))
        ; /* do nothing */
        /* critical section */
    lock = false;
        /* remainder section */
} while (true);
```


compare_and_swap Instruction

Definition:

```
int compare_and_swap(int *value, int expected, int new_value) {  
    int temp = *value;  
  
    if (*value == expected)  
        *value = new_value;  
    return temp;  
}
```

1. Executed atomically
2. Returns the original value of passed parameter "value"
3. Set the variable "value" the value of the passed parameter "new_value" but only if "value" == "expected". That is, the swap takes place only under this condition.

Se executa atomic, returneaza valoare originala primita ca parametru prin value, seteaza apoi variabila value cu valoarea new_value dar doar dacă `value == expected`.

Soluția pentru critical section problem cu `compare_and_swap`:

- Shared integer "lock" initialized to 0;
- Solution:

```
do {  
    while (compare_and_swap(&lock, 0, 1) != 0)  
        ; /* do nothing */  
    /* critical section */  
    lock = 0;  
    /* remainder section */  
} while (true);
```


Mutex Locks

- Previous solutions are complicated and generally inaccessible to application programmers
- OS designers build software tools to solve critical section problem
- Simplest is mutex lock
- Protect a critical section by first **acquire()** a lock then **release()** the lock
 - Boolean variable indicating if lock is available or not
- Calls to **acquire()** and **release()** must be atomic
 - Usually implemented via hardware atomic instructions
- But this solution requires **busy waiting**
 - This lock therefore called a **spinlock**

acquire() and release()

- ```
acquire() {
 while (!available)
 ; /* busy wait */
 available = false;;
}
```
- ```
release() {  
    available = true;  
}
```
- ```
do {
 acquire lock
 critical section
 release lock
 remainder section
} while (true);
```





# Semaphore

- Synchronization tool that provides more sophisticated ways (than Mutex locks) for process to synchronize their activities.
- Semaphore **S** – integer variable
- Can only be accessed via two indivisible (atomic) operations
  - **wait()** and **signal()**
    - Originally called **P()** and **V()**
- Definition of the **wait()** operation

```
wait(S) {
 while (S <= 0)
 ; // busy wait
 S--;
}
```
- Definition of the **signal()** operation

```
signal(S) {
 S++;
}
```


Semaphore Implementation

- Must guarantee that no two processes can execute the **wait()** and **signal()** on the same semaphore at the same time
- Thus, the implementation becomes the critical section problem where the **wait** and **signal** code are placed in the critical section
  - Could now have **busy waiting** in critical section implementation
    - But implementation code is short
    - Little busy waiting if critical section rarely occupied
- Note that applications may spend lots of time in critical sections and therefore this is not a good solution

Deadlock and Starvation

- **Deadlock** – two or more processes are waiting indefinitely for an event that can be caused by only one of the waiting processes
- Let **S** and **Q** be two semaphores initialized to 1

P_0	P_1
<code>wait(S);</code>	<code>wait(Q);</code>
<code>wait(Q);</code>	<code>wait(S);</code>
<code>...</code>	<code>...</code>
<code>signal(S);</code>	<code>signal(Q);</code>
<code>signal(Q);</code>	<code>signal(S);</code>

- **Starvation** – indefinite blocking
  - A process may never be removed from the semaphore queue in which it is suspended
- **Priority Inversion** – Scheduling problem when lower-priority process holds a lock needed by higher-priority process
  - Solved via **priority-inheritance protocol**

[OBJ]

Probleme clasice de sincronizare

1. Bounded-Buffer Problem
2. Readers and Writers Problem
3. Dining-Philosophers Problem

1. Bounded-Buffer Problem

Avem nevoie de 3 semafoare:
- mutex, inițializat cu 1

- full, inițializat cu 0 (semnifica spațiul ocupat din buffer)
- empty, inițializat cu n (semnifica spațiul liber din buffer)

Producer:

```
while(1) {
 produce()
 wait(empty) // scade numărul de locuri libere pentru ca am
 // produs ceva. Dacă bufferul e plin, empty = 0
 // deci se va aștepta până când un consumer
 // eliberează un spațiu
 wait(mutex) // asigura ca niciun alt proces nu intra in crit. sect.
 append() // critical section
 signal(mutex) // notifica ieșirea din critical section, a.i alte procese
 // să poată intra
 signal(full) // incrementează numărul de locuri ocupate
 // după adăugarea noului produs (în append())
}
```

Consumer:

```
while(1) {
 wait(full) // decrementează numărul de locuri ocupate
 // din moment ce consumăm un produs
 wait(mutex) // la fel ca la producer
 take() // critical section
 signal(mutex)
 signal(empty) // incrementează numărul de locuri libere
}
```

2. Readers-Writers Problem

Avem nevoie de:

- un semafor w inițializat cu 1
- un semafor m inițializat cu 1
- un întreg read_count inițializat cu 0

Writer:

```
while(TRUE)
{
 wait(w);

 /* perform the write operation */

 signal(w);
}
```

Reader:

```
while(TRUE)
{
 //acquire lock
 wait(m);
 read_count++;
 if(read_count == 1)
 wait(w);

 //release lock
 signal(m);

 /* perform the reading operation */

 // acquire lock
 wait(m);
 read_count--;
 if(read_count == 0)
 signal(w);

 // release lock
 signal(m);
}
```

- The semaphore w is used by the first reader which enters the critical section and the last reader which exits the critical section.
- The reason for this is, when the first reader enters the critical section, the writer is blocked from the resource. Only new readers can access the resource now.
- Similarly, when the last reader exits the critical section, it signals the writer using the w semaphore because there are zero readers now and a writer can have the chance to access the resource.

Poate apărea starvation! (De exemplu, dacă în prezent se executa cititorii, un scriitor aşteaptă în coada şi tot vin alţi cititori în capătul cozii, ei vor putea să intre în execuţie iar scriitorul va putea intra doar cand toţi cititorii au terminat).

3. Dining-Philosophers Problem

Dining-Philosophers Problem

- Philosophers spend their lives alternating thinking and eating
- Don't interact with their neighbors, occasionally try to pick up 2 chopsticks (one at a time) to eat from bowl
  - Need both to eat, then release both when done
- In the case of 5 philosophers
  - Shared data
    - ▶ Bowl of rice (data set)
    - ▶ Semaphore **chopstick [5]** initialized to 1

Pi:

do {

wait(chopstick[i]) //stanga

wait(chopstick[(i+1)%5]) //dreapta

//eat

signal(chopstick[i])

signal(chopstick[(i+1)%5])

//think

} while (true)

Care e problema?

Pe varianta de mai sus poate apărea deadlock dacă toți execută linia 1 în același timp.

Soluții:

- Au voie doar 4 filozofi la masă. De ce? Dacă fiecare ridică un chopstick, mai rămâne unul disponibil, deci o persoană poate mânca. După ce termină, avem 2 chopstick-uri disponibile, etc.
- Filozofii pot lua betisoarele doar dacă ambele sunt libere.
- Un filozof cu nr. impar ridică mai întâi stânga și după dreapta. Un filozof cu nr. par ridică mai întâi dreapta, apoi stânga

Scenariu:

Avem 100 de thread-uri și fiecare trebuie să incrementeze de un număr de ori (spre exemplu 10000) o variabilă globală și ne dorim ca la final, variabila să aibă o valoare egală cu numărul de threaduri * numărul de pași per thread.

Fără sincronizare, comportamentul este unul nedefinit (la multiple rulări, valoarea finală variază). Exemplu:


```
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 155734
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 227213
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 141346
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 177803
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 183325
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 169869
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 122294
cosmin@cosmin-Legion-
```

Soluția este să protejăm operația de incrementare prin intermediul unui mutex (sau semafor).

```
#include <stdlib.h>
#include <stdio.h>
#include <pthread.h>
#include <errno.h>

#define NR_THREADS 100
#define MAX_INCREMENT 10000

int count = 0;

pthread_mutex_t mtx;

void *tfun(void *v)
{
 for (int i = 0; i < MAX_INCREMENT; i++)
 {
 pthread_mutex_lock(&mtx);
 count++; //critical section
 pthread_mutex_unlock(&mtx);
 }
 return NULL;
}

int main()
{
```

```
pthread_t thr[NR_THREADS];

if (pthread_mutex_init(&mtx, NULL))
{
 perror(NULL);
 return errno;
}

for (int i = 0; i < NR_THREADS; i++)
{
 if (pthread_create(&thr[i], NULL, tfun, NULL))
 {
 perror(NULL);
 return errno;
 }
}

for (int i = 0; i < NR_THREADS; i++)
{
 if (pthread_join(thr[i], NULL))
 {
 perror(NULL);
 return errno;
 }
}

printf("Count este %d\n", count);

pthread_mutex_destroy(&mtx);

return 0;
}
```

```
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 1000000
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 1000000
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 1000000
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 1000000
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 1000000
cosmin@cosmin-Legion-
Count este 1000000
```

Similar, putem rezolva prin intermediul unui semafor:

```
#include <stdlib.h>
#include <stdio.h>
#include <pthread.h>
#include <errno.h>
#include <semaphore.h>

#define NR_THREADS 100
#define MAX_INCREMENT 10000

int count = 0;

sem_t sem;

void *tfun(void *v)
{
 for (int i = 0; i < MAX_INCREMENT; i++)
 {
 if (sem_wait(&sem))
 {
 perror(NULL);
 return errno;
 }
 count++; //critical section
 if (sem_post(&sem))
 {
 perror(NULL);
 return errno;
 }
 }
}
```

```
 return NULL;
}

int main()
{
 pthread_t thr[NR_THREADS];

 // OBS un mutex e un semafor cu s = 1

 int S = 1;
 if (sem_init(&sem, 0, S))
 {
 perror(NULL);
 return errno;
 }

 for (int i = 0; i < NR_THREADS; i++)
 {
 if (pthread_create(&thr[i], NULL, tfun, NULL))
 {
 perror(NULL);
 return errno;
 }
 }

 for (int i = 0; i < NR_THREADS; i++)
 {
 if (pthread_join(thr[i], NULL))
 {
 perror(NULL);
 return errno;
 }
 }

 printf("Count este %d\n", count);

 sem_destroy(&sem);

 return 0;
}
```

Useful links:

- [The Producer-Consumer problem in Operating System.](#)
- [Readers Writer Problem in OS](#)
- [Dining Philosophers Problem](#)

Examen:

3 întrebare

Răspuns salvat

Marcat din 5

🚩 Întrebare cu flag

Ce proprietăți îndeplinește următoarea secvență de cod?

```
do {
 while (compare and swap(&lock , 0 , 1))
 ; /* do nothing */
 /* critical section */
 lock = 0;
 /* remainder section */
} while (true)
```

- ☐ a. Excluzivitate mutuală
- ☐ b. Excluzivitate mutuală și timp finit
- ☐ c. Timp finit
- ☐ d. Progres
- ☐ e. Niciuna
- ☐ f. Excluzivitate mutuală, progres și timp finit
- ☐ g. Excluzivitate mutuală și progres
- ☐ h. Progres și timp finit

Șterge alegerea mea

4 întrebare

Răspuns salvat

Marcat din 5

🚩 Întrebare cu flag

Este posibil un deadlock in exemplul de mai jos?

```
#include<pthread.h>
#include<stdlib.h>
```

```
pthread_mutex_t mutex_accountA,mutex_accountB;
int accountA=10, accountB=10;
void *A_transfer_to_B()
{
 pthread_mutex_lock(&mutex_accountA);
 sleep(2);
 accountA--;
 pthread_mutex_lock(&mutex_accountB);
 accountB++;
 pthread_mutex_unlock(&mutex_accountB);
 pthread_mutex_unlock(&mutex_accountA);
 return 0;
}

void *B_transfer_to_A()
{
 pthread_mutex_lock(&mutex_accountB);
 sleep(2);
 accountB--;
 pthread_mutex_lock(&mutex_accountA);
 accountA++;
 pthread_mutex_unlock(&mutex_accountA);
 pthread_mutex_unlock(&mutex_accountB);
 return 0;
}

int main(){
 pthread_t t1,t2;
 pthread_mutex_init(&mutex_accountA, NULL);
 pthread_mutex_init(&mutex_accountB, NULL);

 pthread_create(&t1,NULL,A_transfer_to_B, NULL);
 pthread_create(&t2,NULL,B_transfer_to_A, NULL);

 pthread_join(t1,NULL);
 pthread_join(t2,NULL);

 pthread_mutex_destroy(&mutex_accountA);
 pthread_mutex_destroy(&mutex_accountB);
}
```

Adaugati variabilele in locurile potrivite astfel incat functia de mai jos sa reprezinte functia compare and swap:

```
int compare_and_swap(int *value, int *old, int *new)
{
 int temp = * ;
 if (* == *) {
 * = * ;
 }
 return ;
}
```

► Examen Sisteme de Operare

Care va fi valoarea variabilei "count" dupa executia programului?

```
#include<pthread.h>
```

```
#include<stdlib.h>
```

```
int count=0;
```

```
void *increment()
```

```
{
```

```
 count++;
```

```
 return 0;
```

```
}
```

```
int main(){
```

```
 pthread_t threads[10];
```

```
 int i;
```

```
 for(i=0; i<10; i++)
```

```
 {
```

```
 pthread_create(&threads[i],NULL, increment, NULL);
```

```
 }
```

```
 for(i=0; i<10; i++)
```

```
 {
```

```
 pthread_join(t[i], NULL);
```

```
 }
```

```
}
```

Select one:

☐ a. 1

☐ b. intre 1 si 10

☐ c. nu se poate determina

☐ d. 10

P1 - Exclusivitate mutuala si progress

P2 - Adevarat

P3 -

P4 - 1 - 10